

Таким чином, проблема глобальної продовольчої безпеки в контексті кліматичних змін набуває дедалі серйознішого значення через безліч причин. Забезпечення світової продовольчої безпеки повинно стати головним пріоритетом державної політики, включаючи широкий спектр національних, економічних, соціальних, демографічних та екологічних факторів. Але, як показують дослідження, одним з головних факторів є екологічний фактор, а саме кліматичні зміни, які призводять до втрати врожаїв по всій планеті, через аномально високі та низькі температури, що тримаються у регіонах де це їм не властиво, розповсюджене явище посух та повеней, які завдають нищівної шкоди для землеробства та скотарства. Саме фактор кліматичних змін, реально загрожує продовольчій безпеці у глобальному вимірі, і потребує негайного вирішення.

Джерела та література:

1. Римская декларация з всевітньої продовольчої безпеки : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rau.su/observer/N3-4_97/019.htm.
2. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення : [Електронний ресурс] / Нац. ін-т стратегічних досліджень України. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/book/rozdil/rozd11.htm>.
3. Черняков Б. А. Политика продовольственной безопасности зарубежных стран и интересы России / Б. А. Черняков // Экономика сельского хозяйства и перерабатывающей промышленности. – 2002. – № 5.
4. Генетические компоненты теплового удара у свиней в заключительной стадии откорма: развитие функции тепловой нагрузки / Б. Зумбах, И. Мизталь, С. Цуруга, Х. П. Санчес, М. Азайн, В. Херринг, Дж. Холл, Лонг Т. и Кульбертсон // Журнал наук о животных. – М., 2008. – № 86. – С. 2082-2088.
5. Кйоль М. Возможное воздействие изменения климата на опыление растений / М. Кйоль, А. Нильсен, Н. К. Стенсет. – Рим : ФАО, 2011.
6. Climate Change and Biodiversity. IPCC Technical Paper V — April 2002 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ipcc.ch/publications_and_data/publications_and_data_technical_papers.shtml.
7. Climate Change 2001: The Scientific Basis : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.grida.no/publications/other/ipcc_tar/?src=/climate/ipcc_tar/wg1/006.htm.
8. The United Nations Framework Convention on Climate Change : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://unfccc.int/essential_background/convention/background/items/1353.php
9. Martin Parry. Assessing the costs of adaptation to climate change : [Електронний ресурс] / Martin Parry. – Режим доступу : <http://pubs.iied.org/pdfs/11501IIED.pdf>.
10. Schlenker and Lobell. Robust Negative Impacts of Climate Change on African Agriculture // Environmental Research Letters. – 2010. – № 5.

Олейник М.А.

УДК 351.84 (477)

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ В УКРАИНЕ

Постановка проблемы. Роль социального страхования весьма существенна в национальной экономике, поскольку, имея дефицитный бюджет, всестраховые выплаты Украина финансирует именно из бюджетов фондов социального страхования, доходная часть которых формируется за счет взносов юридических и физических лиц, т.е. вопросы уплаты взносов и распределения финансовых ресурсов в социальном страховании касаются почти всех граждан Украины.

Таким образом, очевидна необходимость изучения функционирования фондов общеобязательного государственного социального страхования, их влияния на социально-экономическое развитие общества, а также пути совершенствования страховой системы государства.

Анализ последних исследований и публикаций. Проблемы функционирования фондов социального страхования, начисления и уплаты страховых взносов находятся в центре внимания многих ученых, экономистов, а именно: О.В. Белинская, Н.М. Внукова, Ю.С. Коноплина, Н.А. Кузьминчук, В.М. Опарин, В.В. Скуратовский, Юрий С.И. Однако, несмотря на глубокие исследования отечественных ученых, существует целый ряд проблем, связанных с социальным страхованием, которые требуют дополнительного изучения.

Цель и задания исследования. В статье проводится анализ основных аспектов социального страхования в Украине, определяются проблемные вопросы развития социального страхования в существующей экономической ситуации и предлагаются направления совершенствования системы социального страхования в Украине.

Изложение основного материала. После принятия Украиной независимости институт социального страхования постепенно становится основной формой реализации прав граждан на социальную защиту. В то же время социальное страхование продолжает активно развиваться под воздействием факторов экономического и демографического характера, которые создают достаточно жесткие внешние условия для его функционирования. Основные идеи и перспективы развития социального страхования как системы гарантий права граждан на социальную защиту сформулированы в Основах законодательства об общеобязательном государственном социальном страховании от 14 января 1998 г., где социальное страхование рассматривается в двух аспектах: экономическом и правовом. С экономической точки зрения, социальное страхование представляет собой часть доходов субъектов хозяйственной деятельности,

отчисляемых в виде страховых взносов в социальные фонды и предназначенных для материального обеспечения и охраны здоровья работников предприятий и членов их семей [1].

Социальное страхование – гарантированная государством система мер социальной защиты, направленных на обеспечение граждан в старости, в случае заболевания, утраты трудоспособности, поддержку материнства и детства, а также охрану здоровья членов общества в условиях страховой медицины, а также при выходе на пенсию [2, 51].

Социальная защита населения – это многогранная система взаимосвязанных со всеми законодательными и исполнительными решениями разных уровней экономических, правовых и социальных гарантий реализации важнейших социальных прав каждого члена общества независимо от его места жительства, трудоспособности, пола, возраста. В широком понимании социальная защита – это система организационных, правовых и экономических мер, направленных на обеспечение основных социальных прав гражданина в государстве. Структурно социальную защиту можно представить в виде трех составляющих. Во-первых, государственная социальная защита – общеобязательное государственное страхование и государственная социальная помощь, во-вторых, специальная социальная защита, и, в-третьих, дополнительная социальная защита и негосударственное социальное обеспечение [4, 212].

Анализ становления и развития системы социального страхования в разных странах мира свидетельствует, что специфические особенности развития Украины не дают возможность автоматически перенести опыт развитых стран в сфере социального страхования, так как он рассчитан на развитые и стабильные рыночные отношения. В условиях Украины эту проблему следует рассматривать намного шире, а именно как внесение существенных изменений в систему социальной защиты населения, которые, с одной стороны, обусловлены необходимостью изменений правовых основ существующей системы социального страхования на государственном уровне, а с другой – децентрализации экономики, то есть перенесение на уровень органов местного самоуправления ответственности за решение многих социально-экономических проблем.

На государственном уровне в системе социального страхования выделяются такие проблемы: несовершенство нормативно-правовой базы для реформирования системы социального страхования в Украине, необходимость структурных изменений в программах, направленных на повышение адресности социальной помощи, в том числе и за счет отмены льгот, положенных многим категориям граждан независимо от их материального положения, или установления там, где это возможно, нового порядка получения социальных выплат, который будет основан на проверке доходов граждан [3, 365].

Сейчас в Украине действуют четыре фонда социального страхования. Однако значительная социальная дифференциация населения и большая разница в уровне доходов в различных регионах требуют концентрации финансовых ресурсов для решения текущих проблем – защиты наименее обеспеченных слоев населения. Бюджетная помощь должна стимулировать трудовую активность, стремление получить новую профессию, повышение уровня жизни.

Также актуальным является вопрос возможности получения застрахованными лицами информации, какие страховые взносы и в какие фонды уплачивает за них работодатель. Так как каждый из действующих фондов государственного социального страхования ведет реестр страховщиков, и только Пенсионный фонд Украины создал реестр застрахованных лиц и персонифицированный учет, необходимый для назначения материального обеспечения [2, 53].

Недостаточность финансирования в условиях острого дефицита бюджетных средств в системе социального обеспечения, обострение демографической ситуации в государстве требуют реформирования национальной системы охраны здоровья и системы пенсионного обеспечения, а именно перехода от исключительно бюджетного обеспечения к новой бюджетно-страховой модели, которая финансируется за счет целевых страховых взносов работников, предприятий, а также за счет бюджетных средств. Достаточно долго идет дискуссия о внедрении в Украине общеобязательного государственного медицинского страхования, однако большинство проблем организационно-правового характера данного вида страхования связана с определением объекта страхования, его выделения или, возможно, объединения с объектом общеобязательного государственного социального страхования на случай временной нетрудоспособности.

Выводы. Таким образом, социальное страхование требует дальнейшего усовершенствования для обеспечения прозрачности и публичности деятельности фондов социального страхования, унификации базы начисления страховых взносов, создания единой процедуры их уплаты, учета и системы контроля за финансовыми потоками, внедрения медицинского страхования.

Вопросы о повышении уровня социальной защиты населения Украины и в частности развитии видов социального страхования обуславливают необходимость разработки государственной политики эффективного развития социального страхования в сочетании с общенациональными экономическими приоритетами, которая бы предусматривала условия для: дальнейшего развития законодательной и усовершенствования нормативной базы; определение основных направлений формирования механизма страховых услуг для обеспечения социальной защиты населения, например, необходимость принятия закона об общегосударственном медицинском страховании; государственной эффективной поддержки развития рынка коммерческого социального страхования; дальнейшей интеграции рынка страхования Украины в международные структуры.

Источники и литература:

1. Закон України “Основи законодавства України об общеобязательном государственном социальном страховании” N 16/98-ВР от 14.01.98 г. : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80>
2. Бровенко М. О. Проблеми та перспективи розвитку системи соціального страхування в Україні / М. О. Бровенко // Фінанси. – 2009. – С. 50-56.
3. Скуратівський В. А. Соціальна політика / В. А. Скуратівський, О. М. Палій, Е. М. Лібанова. – К. : Вид-во УАДУ, 2003. – 365 с.
4. Соціальний захист населення України / за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ; Фенікс, 2010. – 212 с.

Пальчук О.І.**УДК 336****РЕГУЛЮВАННЯ НОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ТА ЕКОНОМІЧНІ ЗМІНИ В СВІТІ**

Останніми роками міжнародна економіка стикається з головним питанням: як будуть функціонувати національні економіки в умовах єдиного глобального ринку. В результаті змін економічної політики та технологій, економіки, що колись були роз'єднані високими транспортними витратами та штучними фінансовими і торговельними бар'єрами, наразі пов'язані все зростаючою кількістю взаємовідносин [1, с. 218].

Світова економіка стала набагато інтегрованою, а проблеми, що раніше були локальними, почали значно впливати на світову економічну систему. Зростає розуміння того, що глобалізація – вулиця з двостороннім рухом. Країни, що розвиваються та з перехідними економіками відчувають вплив розвинених країн, але й розвинені країни не можуть уникнути їх впливу.

А відтак, перед державами постало питання вироблення ефективної стратегії регулювання, що враховуватиме нові світові тенденції глобалізаційного розвитку.

Серед зарубіжних вчених, що досліджували окремі питання сучасних викликів державного регулювання економіки слід виділити: Г. Хезліт, З. Хорст, Ернандо де Сото, К.Хеммінг, Дж. Стігліц, Дж. А. Акерлоф, Д. Канеман, Т. Сарджент, К. Сімс.

Значний внесок у розробку питань регулювання нової економіки розкриті у роботах вітчизняних науковців: Ю.Пахомова, Я.Жаліло, А.Гальчинського, В.Будкіна, С.Сіденко, А.Філіпенко, Л.Кістерського та інших [5, 6, 7].

Проблема державного регулювання економіки порушується багатьма вченими. Дослідження місця держави в соціально-економічних відносинах бере початок з моменту її утворення. Зі зміною форм правління, світового соціально – економічного розвитку, появою нових тенденцій в економіці державні структури змушені змінювати і заходи, направлені на контроль за поведінкою індивідів або груп. Так, погляди на роль держави у суспільстві кардинально змінювались протягом всього часу її існування. Наразі, ми говоримо про появу нової економіки, що характеризується глобалізацією, ірраціональною поведінкою суб'єктів економічної діяльності, креативністю та все зростаючим значенням технічної революції. В цих умовах підходи до регулювання також мають бути переглянуті.

Однак, як у західній, так і у вітчизняній науковій літературі бракує наукових досліджень щодо ролі державного регулювання нової економіки. Їх обмеженість пояснюється складністю проблеми, появою нових тенденцій в економіці, а також постійними неперервними змінами суспільного життя, що потребують вивчення.

В ході своєї історії, підходи до регулювання економікою значно змінювались, роль держави то зменшувалась, то навпаки зростала, у 1970-х роках в США розпочалася криза, що супроводжувалася високим рівнем безробіття та збільшенням інфляції, внаслідок чого довіра до кейнсіанської моделі значно послабшала. Все це відбувалося на тлі величезних змін, пов'язаних з глобалізацією, інформатизацією, та новими можливостями розвитку бізнесу. Однією з характерних рис сучасної світової економіки є щільний зв'язок між багатими та бідними країнами. Національні економіки стали більш залежними в чотирьох фундаментальних напрямках: торгівля, фінанси, виробництво та зростаюча кількість договорів та інституцій. Після закінчення другої світової війни майже кожного року міжнародна торгівля зростала значно швидше, ніж глобальне виробництво, що привело до збільшення частки експорту і імпорту в ВВП майже всіх країн [2, с. 19]. Останні двадцять років фінансові потоки між країнами зростали ще швидше ніж торгівлі, а прямі іноземні інвестиції (завдяки яким іноземний капітал отримує контроль над підприємством іншої країни) збільшувались динамічніше, ніж в середньому грошові потоки [3, с. 261]. Більша частина відкритих економік та швидке зростання прямих іноземних інвестицій призвело до сильнішої конкуренції на світових ринках [4, с. 7].

Відмітною рисою сучасного світового господарства є входження в нову фазу економічного розвитку, яка накладає значні обмеження на реалізацію національних економічних стратегій. Можливості для підприємництва створюються та реалізуються на наднаціональному рівні, а запобігання негативним наслідкам глобалізації належить до обов'язків національних економік.

Урядова економічна політика як правило характеризується двома фундаментальними характеристиками: послідовністю та невизначеністю. Послідовність проявляється в тому, що приймаючи